

บันทึกการประชุม

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ครั้งที่ ๓๔๕

วันจันทร์ ที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๖๐

ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

กรรมการผู้มาประชุม คือ

๑. นายมีชัย ฤชุพันธุ์	ประธานกรรมการ
๒. นายสุพจน์ ไข่มุกด์	รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายอภิชาติ สุขัคคานนท์	รองประธานกรรมการ คนที่สอง
๔. นายวรชิต สิงหเสนี	โฆษกกรรมการ
๕. นายอุดม รัฐอมฤต	โฆษกกรรมการ
๖. นางกิริธรา สุมาวงศ์	กรรมการ
๗. นายธิตินันท์ เชื้อบุญชัย	กรรมการ
๘. นายธีรชัย ฌ นคร	กรรมการ
๙. นายประพันธ์ นัยโกวิท	กรรมการ
๑๐. นายภัทร คำพิทักษ์	กรรมการ
๑๑. นายภูมรัตน์ ทักษาดิพงษ์	กรรมการ
๑๒. พลตรี วีระ โรจนนาค	กรรมการ
๑๓. นายศุภชัย ยาวะประภาษ	กรรมการ
๑๔. นายอมร วาณิชวิวัฒน์	กรรมการ
๑๕. นายอัษฎพร จารุจินดา	กรรมการ
๑๖. พลเอก อัฐพร เจริญพานิช	กรรมการ
๑๗. นายปรกรณ์ นิลประพันธ์	เลขานุการกรรมการ คนที่หนึ่ง
๑๘. นายธนาวัฒน์ สัจจทอง	เลขานุการกรรมการ คนที่สอง

กรรมการผู้ไม่มาประชุม คือ

๑. นางจรี วิจิตรวาทการ	(ลาการประชุม)
๒. นายชาติชาย ฌ เชียงใหม่	(ลาการประชุม)

ผู้เข้าร่วมประชุม คือ

ผู้ช่วยเลขานุการในคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

นายนาถ ดวงวิชัย

ผู้บังคับบัญชาในกลุ่มงานประธานรัฐสภา

ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

นายเจษฎ์ โทณะวณิก

ผู้ชำนาญการประจำตัวกรรมการ

๑. นางสุภัทรา เชื้ออรอด
๒. นางสาวฐิติพร วิชัยธนพัฒน์
๓. นายณัฐ มนอกุลอนันต์

เริ่มประชุมเวลา ๑๔.๑๕ นาฬิกา

เมื่อกรรมการมาครบองค์ประชุมแล้ว นายสุพจน์ ไข่มุกด์ รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง ปฏิบัติหน้าที่ประธานในที่ประชุม ได้กล่าวเปิดประชุมและดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุมสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งต่อที่ประชุม

ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองบันทึกการประชุม

คณะกรรมการมีมติเลื่อนรับรองบันทึกการประชุม

(บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๒๐๑ วันจันทร์ ที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๙ ถึงครั้งที่ ๓๔๔ วันศุกร์ ที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๐ อยู่ระหว่างการตรวจทานของคณะกรรมการพิจารณาตรวจบันทึกการประชุมและรายงานการประชุม)

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องพิจารณา**พิจารณาแนวทางการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ**

ประธานกรรมการขอให้ที่ประชุมพิจารณาแก้ไขปรับปรุงร่างหนังสือความเห็นของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญต่อร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. .... ที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ลงมติให้ความเห็นชอบแล้ว เพื่อเสนอสภานิติบัญญัติแห่งชาติตามความในมาตรา ๒๖๗ วรรคห้า ของรัฐธรรมนูญ และขอให้ที่ประชุมร่วมกันพิจารณาหามาตรการและกลไกที่เหมาะสมในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมืองในกรณีที่พรรคการเมืองจัดให้สมาชิกของพรรคการเมืองในเขตเลือกตั้งลงคะแนนเสียงเพื่อเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้นแล้ว แต่ไม่สามารถหาข้อยุติในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น ๆ ได้ไม่ว่าด้วยเหตุใด

ทั้งนี้ ประธานกรรมการมอบหมายให้นายสุพจน์ ไข่มุกด์ รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง ปฏิบัติหน้าที่ประธานในที่ประชุม เพื่อดำเนินการประชุมต่อไป

นายสุพจน์ ไชยมุขต์ รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง ปฏิบัติหน้าที่ประธานในที่ประชุม มอบหมายให้นายอัครเดช คนชื่อ นิติกรชำนาญการพิเศษ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร อ่านประเด็นในร่างหนังสือความเห็นของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญต่อร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. .... เพื่อให้ที่ประชุมพิจารณา

นายอัครเดช คนชื่อ นิติกรชำนาญการพิเศษ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ชี้แจงว่า ในร่างหนังสือความเห็นของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญต่อร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. .... มีประเด็นความเห็น ดังนี้

“๑. การพิจารณาว่าบทบัญญัติแห่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. .... ที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติลงมติให้ความเห็นชอบแล้ว ตรงตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญหรือไม่นั้น ต้องพิจารณาบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวประกอบกับบทบัญญัติเกี่ยวกับการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองตามมาตรา ๒๕๘ ก. (๒) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยอันแสดงให้เห็นถึงเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญอย่างชัดเจนว่าประสงค์ให้การดำเนินกิจกรรมของพรรคการเมืองเป็นไปโดยเปิดเผยและตรวจสอบได้ เพื่อให้พรรคการเมืองพัฒนาเป็นสถาบันทางการเมืองของประชาชนซึ่งมีอุดมการณ์ทางการเมืองร่วมกัน มีกระบวนการให้สมาชิกพรรคการเมืองมีส่วนร่วมและมีความรับผิดชอบอย่างแท้จริงในการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองและการคัดเลือกผู้มีความรู้ความสามารถ ชื่อสัตย์สุจริต และมีคุณธรรมจริยธรรม เข้ามาเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม

๒. เมื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. .... ที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติลงมติให้ความเห็นชอบแล้ว คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเห็นว่ากระบวนการให้สมาชิกพรรคการเมืองมีส่วนร่วมและมีความรับผิดชอบในการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองและการคัดเลือกผู้มีความรู้ความสามารถ ชื่อสัตย์สุจริต และมีคุณธรรมจริยธรรม เข้ามาเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา ๕๐ แห่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว ยังมีกรณีที่ทำการดำเนินการดังกล่าวเป็นไปโดยไม่สุจริตหรือไม่เที่ยงธรรมขึ้นได้ ซึ่งไม่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ เนื่องจากไม่มีมาตรการป้องกันการทุจริตในชั้นการประชุมสาขาพรรคการเมืองหรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง โดยหากมีกรณีดังกล่าวขึ้น จะมีปัญหาข้อกฎหมายที่จะต้องพิจารณาต่อไปว่ากระบวนการเลือกตั้งผู้สมัครรับเลือกตั้งรายนั้นลงสมัครรับเลือกตั้งต้องเสียไปหรือไม่ โดยยังไม่ต้องคำนึงว่าในชั้นการเลือกตั้งนั้นผู้สมัครรับเลือกตั้งรายนั้นจะได้กระทำการอันทำให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยไม่สุจริตหรือไม่เที่ยงธรรมหรือไม่

๓. นอกจากนี้ การที่มาตรา ๕๑ (๔) แห่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว กำหนดให้หัวหน้าพรรคการเมืองต้องอยู่ในบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งลำดับที่หนึ่งในบัญชีรายชื่อเท่านั้น เป็นการเลือกปฏิบัติต่อหัวหน้าพรรคการเมืองโดยไม่เป็นธรรม อันทำให้หัวหน้าพรรคการเมืองไม่สามารถสมัครรับเลือกตั้งในแบบแบ่งเขตเลือกตั้งได้ทั้งที่เป็นสิทธิการเมืองขั้นพื้นฐานของบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าพรรคการเมือง คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจึงเห็นว่าบทบัญญัติดังกล่าวไม่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ

๔. อนึ่ง คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญยังมีความเห็นด้วยว่า การที่มาตรา ๑๓๘ แห่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวบัญญัติว่าในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรกที่มีขึ้นภายหลังจากวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ หากพรรคการเมืองใดได้จัดตั้งสาขาพรรคการเมืองหรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดไว้แล้วในจังหวัดใด ให้พรรคการเมืองนั้นสามารถส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งได้ทุกเขตเลือกตั้งในจังหวัดนั้น ทำให้พรรคการเมืองที่จัดตั้งขึ้นก่อนวันที่ร่างพระราชบัญญัติ

ประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับและเป็นพรกการเมืองขนาดใหญ่ ได้เปรียบพรกการเมืองที่จัดตั้งขึ้นก่อนวันที่ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับแต่เป็นพรกการเมืองขนาดกลางและขนาดเล็ก รวมทั้งพรกการเมืองที่จัดตั้งขึ้นภายหลังวันที่ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับเข้าลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามมาตรา ๒๗ วรรคสามของรัฐธรรมนูญ เพราะกระบวนการในการจัดตั้งสาขาพรกการเมืองหรือตัวแทนพรกการเมืองประจำจังหวัดตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ต้องใช้เวลาและความอุสาหะในการดำเนินการซึ่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เองก็ยอมรับข้อเท็จจริงดังกล่าวในมาตรา ๑๓๔ (๗) ที่ผ่อนเวลาให้พรกการเมืองที่จัดตั้งขึ้นก่อนวันที่ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ แต่ยังคงจัดตั้งสาขาพรกการเมืองหรือตัวแทนพรกการเมืองประจำจังหวัดไม่ครบถ้วน ให้ดำเนินการดังกล่าวแล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ หากไม่มีการแก้ไข

กล่าวโดยสรุป คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเห็นว่า ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรกการเมือง พ.ศ. .... ที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติลงมติให้ความเห็นชอบแล้ว ไม่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญฯ ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น”

นายศุภชัย ยาวะประภาส กรรมการ กล่าวว่ ในประเด็นที่สอง ควรเพิ่มเติมคำว่า “อย่างแท้จริง” หลังความว่ “ให้สมาชิกพรกการเมืองมีส่วนร่วมและมีความรับผิดชอบ” เพื่อให้สอดคล้องกับความที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ และควรใช้ความว่ “ในการลงคะแนนเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง” แทนความว่ “ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง” เพราะในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญจะใช้ความว่ “การลงคะแนนเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง” ในประเด็นที่สี่ ควรแก้ไขความว่ “อุสาหะ” เป็นความว่ “อุตสาหะ” และในย่อหน้าสุดท้ายหลังประเด็นที่สี่ควรแก้ไขความว่ “ไม่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญฯ” เป็นความว่ “ไม่ตรงตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญฯ” เพื่อให้สอดคล้องกับความที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖๗ วรรคห้า

นายอภิชาติ สุจริตานนท์ รองประธานกรรมการ คนที่สอง กล่าวว่ ในประเด็นที่สอง ควรแก้ไขความว่ “ยังมีกรณีที่ทำให้การดำเนินการดังกล่าวเป็นไปโดยไม่สุจริตหรือไม่เที่ยงธรรมขึ้นได้” เป็นความว่ “ยังอาจมีกรณีที่ทำให้การดำเนินการดังกล่าวเป็นไปโดยไม่สุจริตหรือไม่เที่ยงธรรมเกิดขึ้นได้” และในประเด็นที่สาม ควรแก้ไขความว่ “สิทธิการเมืองขั้นพื้นฐาน” เป็นความว่ “สิทธิทางการเมืองขั้นพื้นฐาน”

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญควรส่งหนังสือของพรกการเมืองต่าง ๆ ซึ่งให้ความเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรกการเมือง พ.ศ. .... ที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติลงมติให้ความเห็นชอบแล้ว ไปพร้อมกับหนังสือความเห็นของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญต่อร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรกการเมือง พ.ศ. .... ด้วย เพื่อให้คณะกรรมการวิสามัญตามความในมาตรา ๒๖๗ วรรคห้า ของรัฐธรรมนูญ นำไปประกอบการพิจารณา และควรสรุปความเห็นและเหตุผลของพรกการเมืองโดยรวมในหนังสือดังกล่าวด้วย ส่วนประเด็นที่สองควรอ้างถึงคำปรารภของรัฐธรรมนูญ และความในมาตรา ๒๖๗ วรรคสองของรัฐธรรมนูญ ที่กำหนดให้การจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญต้องคำนึงถึงเรื่องการจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบทุกรูปแบบ ในประเด็นที่สามเรื่องการกำหนดให้หัวหน้าพรกการเมืองต้องอยู่ในบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งลำดับที่หนึ่งในบัญชีรายชื่อ อาจเป็นเพราะความไม่ชัดเจนของความในร่างมาตรา ๕๑ (๔) ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรกการเมือง พ.ศ. .... คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจึงอาจต้องเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความ

ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว โดยกำหนดให้ชัดเจนว่าหัวหน้าพรรคการเมืองมีสิทธิที่จะลงสมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง หรือแบบบัญชีรายชื่อก็ได้ ส่วนประเด็นการลงมติเพื่อคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมืองในแต่ละเขตเลือกตั้งนั้น อาจกำหนดให้ดำเนินการในที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมือง เพื่อไม่ให้เกิดความได้เปรียบและเสียเปรียบระหว่างพรรคการเมืองที่จัดตั้งขึ้นก่อนวันที่ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับและพรรคการเมืองที่จัดตั้งขึ้นก่อนวันที่ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ

นายภัทรธำ คำพิทักษ์ กรรมการ กล่าวว่า ความเห็นในข้อ ๒ ควรมีการขยายเรื่องผลกระทบที่จะตามมาให้ชัดเจนยิ่งขึ้น และควรมีประเด็นเรื่องการจัดให้มีการเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเลือกตั้งหรือไม่ เพราะความไม่ชัดเจนจะส่งผลต่อการนำไปปฏิบัติ และอาจขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญได้

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่า หากการจัดให้มีการเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเลือกตั้ง การให้พรรคการเมืองเป็นผู้ดำเนินการอาจขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญได้ แต่หากการจัดให้มีการเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งไม่เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเลือกตั้ง ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. .... ที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติลงมติให้ความเห็นชอบแล้ว ก็จะขาดเรื่องกลไกในการป้องกันการทุจริต

นายอภิชาติ สุจริตานนท์ รองประธานกรรมการ คนที่สอง กล่าวว่า ส่วนตัวมีความเห็นว่าการจัดให้มีการเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งของพรรคการเมือง ไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเลือกตั้งแต่เป็นเรื่องภายในของพรรคการเมือง

นายอัชพร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า หากพิจารณาแล้วเห็นว่าการจัดให้มีการเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเลือกตั้งแต่เป็นเรื่องภายในของพรรคการเมือง เมื่อเกิดการทุจริตหรือผิดพลาดก็ต้องถือว่าเป็นเรื่องภายในของพรรคการเมือง ต้องให้พรรคการเมืองดำเนินการลงโทษเอง ไม่ควรบัญญัติให้กฎหมายลงโทษเพราะจะเกิดการขัดหรือแย้งต่อกฎหมายได้ และหากตรวจพบว่ามีทุจริตภายในก็จะมีประเด็นปัญหาเพิ่มเติมว่าคณะกรรมการการเลือกตั้งจะยังให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมืองที่ไม่เป็นไปตามกระบวนการที่ถูกต้องสมัครรับเลือกตั้งหรือไม่ รัฐธรรมนูญมีความมุ่งหมายให้ทุกคะแนนเสียงของประชาชนมีความหมาย การนำเรื่องการสมัครรับเลือกตั้งไปผูกไว้กับสมาชิกพรรคการเมือง จะทำให้ประชาชนไม่มีสิทธิเลือกพรรคการเมืองที่ไม่มีสมาชิกพรรคการเมืองในจังหวัดนั้นๆ ได้ ซึ่งจะทำให้ลายหลักการทุกคะแนนเสียงของประชาชนมีความหมาย นอกจากนี้ ผลที่จะตามมาคือปัญหาว่าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อจะได้ครบตามจำนวนที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญหรือไม่ เพราะพื้นฐานในการคำนวณจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญ คำนวณจากการที่ทุกพรรคการเมืองสามารถส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งได้ในทุกจังหวัด แต่หากเป็นไปตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. .... ที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติลงมติให้ความเห็นชอบแล้ว ก็อาจส่งผลให้บางพรรคการเมืองไม่มีผู้สมัครรับเลือกตั้งในบางจังหวัด จะแก้ไขปัญหานี้จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อได้อย่างไร ทั้งนี้ เห็นว่าอาจต้องกำหนดไว้ในกฎหมายว่าการที่พรรคการเมืองไม่มีสมาชิกพรรคการเมืองในจังหวัดใด ไม่ถือเป็นการตัดสิทธิพรรคการเมืองในการส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งในจังหวัดนั้น

นายศุภชัย ยาวะประภาส กรรมการ กล่าวว่า บทบัญญัติของกฎหมายไม่ได้เป็นปัญหาแต่อย่างใด เพราะความว่า “สาขาพรรคการเมือง” สามารถครอบคลุมได้หลายจังหวัด ดังนั้น พรรคการเมือง

จึงไม่จำเป็นต้องมีสมาชิกพรรคการเมืองในทุกจังหวัด เรื่องการส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมือง จึงไม่น่าจะเป็นปัญหา แต่ที่จะเป็นปัญหาคือ เรื่องการทุจริตในชั้นการประชุมสาขาพรรคการเมืองในการ คัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่า รัฐธรรมนูญมีความมุ่งหมายที่ต้องการจัดการทุจริตใน ทุกรูปแบบ ดังนั้น การจัดให้มีการเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งไม่ว่าจะถือว่าเป็นเรื่องภายในของ พรรคการเมืองหรือไม่ ก็ควรมีบทลงโทษในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. .... ด้วย เพื่อให้มีสภาพบังคับ ทั้งนี้ เห็นว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ชื่อเสียงสมาชิกพรรคการเมืองควรมีโทษ ทางอาญา และควรเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง เพราะการชื่อเสียงมีเจตนาทุจริตตั้งแต่แรก ส่วนสมาชิก พรรคการเมืองที่ไปลงคะแนนเสียงโดยไม่สุจริตควรมีโทษปรับหรือให้มีโทษทางอาญาด้วย เพื่อให้เกิดสภาพ บังคับเช่นกัน

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง กล่าวว่า ในข้อ ๒ ควรมีการขยายความ เพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องการป้องกันการทุจริตในชั้นการประชุมสาขาพรรคการเมืองหรือตัวแทนพรรคการเมือง ประจำจังหวัดในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง และขยายความเรื่องปัญหาข้อกฎหมายที่จะต้องพิจารณา ต่อไปว่ากระบวนการที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งรายนั้นลงสมัครรับเลือกตั้งต้องเสียไปหรือไม่ด้วย

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่า รัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ มาตรา ๘๖ (๑) บัญญัติว่า “ให้ใช้ จำนวนราษฎรทั้งประเทศตามหลักฐานการทะเบียนราษฎรที่ประกาศในที่สุดท้ายก่อนปีที่มีการเลือกตั้ง เฉลี่ยด้วยจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสามร้อยห้าสิบคน จำนวนที่ได้รับให้ถือว่าเป็นจำนวนสมาชิก ราษฎรต่อหนึ่งคน” จะทำให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับการจัดให้มีการเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งเพราะ ต้องรอให้มีการแบ่งเขตเลือกตั้ง ทั้งนี้ เห็นว่ามาตรา ๑๓๘ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. .... ที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติลงมติให้ความเห็นชอบแล้ว ยังไม่สามารถแก้ไข ปัญหาได้ จึงควรแก้ไขเพิ่มเติมบทเฉพาะกาลเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวด้วย

จากนั้นที่ประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. .... ที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติลงมติให้ความเห็นชอบแล้ว สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

ประธานกรรมการกล่าวว่า ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. .... ควรมีการกำหนดว่า ก่อนประกาศวันเลือกตั้งให้พรรคการเมืองสามารถจัดให้มีการเลือกผู้สมัคร รับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งได้ เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้พรรคการเมืองสามารถจัดให้มีการเลือกผู้สมัคร รับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งได้ล่วงหน้า

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ชี้แจงว่า ในร่างมาตรา ๔๙ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. .... ที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติลงมติให้ความเห็นชอบแล้ว ได้มีการ กำหนดเรื่องให้พรรคการเมืองสามารถจัดให้มีการเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งล่วงหน้าได้ ทั้งนี้ เห็นว่าปัญหาคือเรื่องเขตเลือกตั้ง

ประธานกรรมการกล่าวว่า ปัญหาเรื่องเขตเลือกตั้งอาจแก้ไขได้โดยการกำหนดเพิ่มเติมไว้ใน ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. .... ว่าการจัดการเลือกผู้สมัคร รับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่ได้ดำเนินการไปแล้วนั้น หากอยู่ในเขตเลือกตั้งใดก็ให้ใช้ได้ในเขตเลือกตั้งนั้น

นายอภิชาติ สุจริตานนท์ รองประธานกรรมการ คนที่สอง สอบถามว่า การจัดการเลือกผู้สมัคร รับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งเป็นเรื่องภายในพรรคการเมือง หากกระทำผิดจะมีบทลงโทษอย่างไร

ประธานกรรมการกล่าวว่า หากพบว่าการจัดการเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งของ พรรคการเมืองเป็นไปโดยไม่ชอบ อาจส่งเรื่องดังกล่าวไปยังศาลและกำหนดโทษสำหรับผู้ฝ่าฝืนกระทำการ

ทุกวิธีการลงคะแนนเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง โดยคณะกรรมการการเลือกตั้ง และสมาชิกพรรคการเมือง มีหน้าที่ต้องดำเนินการกล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวน

นายเชษฐ โทณะวณิก ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า เรื่องการจัดให้มีการเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้ง หากพิจารณาโดยรวมแล้วจะเห็นว่ามีความสอดคล้องกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๓๗ แต่อาจมีปัญหาว่าจะต้องจัดให้มีการเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งไปเรื่อย ๆ จนกว่าจะได้ตัวผู้สมัครรับเลือกตั้ง

ประธานกรรมการกล่าวว่า เพื่อไม่ให้เกิดการจัดให้มีการเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งไปเรื่อยๆ จนกว่าจะได้ตัวผู้สมัครรับเลือกตั้ง ก็ควรมีการกำหนดทางออกไว้ให้ด้วย เช่น หากเป็นสมาชิกพรรคการเมืองที่ผ่านกระบวนการเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งมาแล้ว แต่พรรคการเมืองไม่ต้องการส่งสมาชิกพรรคการเมืองที่ได้รับเลือกเป็นลำดับแรกโดยการส่งสมาชิกพรรคการเมืองในลำดับที่สอง ต้องใช้คะแนนเสียงสามในสี่ของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองและคณะกรรมการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมืองทั้งหมด แต่หากคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองและคณะกรรมการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมืองประชุมร่วมกันแล้วเห็นว่าควรส่งบุคคลอื่นที่ไม่ได้ผ่านกระบวนการเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้ง ต้องใช้คะแนนเสียงสี่ในห้าของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองและคณะกรรมการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมืองทั้งหมด เป็นต้น แต่ทั้งนี้อาจเกิดปัญหาเรื่องความเหมาะสมเพราะไม่ได้บุคคลที่สมาชิกพรรคการเมืองเป็นผู้เลือก

นายอัชพร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า การที่ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. .... ที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติลงมติให้ความเห็นชอบแล้ว กำหนดให้การส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมืองต้องผ่านกระบวนการเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น เป็นการจำกัดสิทธิของผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่อาจต้องการเลือกพรรคการเมืองโดยไม่ต้องการเป็นสมาชิกพรรคการเมืองนั้น

ประธานกรรมการสอบถามว่า หากเป็นพรรคการเมืองขนาดเล็กที่ไม่ได้ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งในทุกจังหวัด รัฐธรรมนูญกำหนดเรื่องสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อในกรณีดังกล่าวไว้อย่างไร

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขานุการกรรมการ คนที่สอง ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า ตามรัฐธรรมนูญพรรคการเมืองจะส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อได้เมื่อพรรคการเมืองส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งด้วย แต่ไม่ได้กำหนดไว้ว่าพรรคการเมืองต้องส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งอย่างน้อยกี่เขต

นายอัชพร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. .... ที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติลงมติให้ความเห็นชอบแล้ว หากพรรคการเมืองไม่มีสมาชิกพรรคการเมืองอยู่ในเขตเลือกตั้งนั้น พรรคการเมืองก็ไม่สามารถส่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งในเขตนั้นได้ ประชาชนในเขตเลือกตั้งดังกล่าวจึงถูกจำกัดสิทธิเพราะไม่สามารถลงคะแนนให้พรรคการเมืองที่ตนชื่นชอบได้ ทั้งนี้ เห็นว่าเรื่องสมาชิกพรรคการเมืองและเรื่องประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งเป็นคนละส่วนกัน สมาชิกพรรคการเมืองคือผู้ที่ต้องการมีส่วนร่วมหรือมีอุดมการณ์เดียวกับพรรคการเมือง ส่วนประชาชนไม่ได้ต้องการมีส่วนร่วมหรือมีอุดมการณ์เดียวกับพรรคการเมืองอาจเพียงชื่นชอบแนวทางของพรรคการเมือง ดังนั้น ควรเปิดกว้างกรณีในเขตเลือกตั้งใดมีสมาชิกพรรคการเมืองก็ให้มีการจัดให้มีการเลือกผู้สมัคร

รับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้ง แต่หากในเขตเลือกตั้งใดไม่มีสมาชิกพรรคการเมืองก็ไม่ควรห้ามเด็ดขาดมิให้ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง

ประธานกรรมการกล่าวว่า หากพรรคการเมืองหาสมาชิกพรรคการเมืองในบางจังหวัดจนได้ครบจำนวนหนึ่งหมื่นคนแล้วก็ไม่จำเป็นต้องดำเนินการจัดให้มีการเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งในจังหวัดอื่นที่ตนเองมิได้มีสมาชิก

นายเจริญ โทณะวณิก ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ประเทศที่ใช้ระบบการเลือกตั้งเหมือนกับประเทศไทยจะไม่นิยมใช้วิธีการจัดให้มีการเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้ง แต่บางประเทศ เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งใช้วิธีการจัดให้มีการเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งก็ประสบปัญหาจากการใช้วิธีการนี้เช่นกัน เนื่องจากสมาชิกพรรคการเมืองที่ไม่ได้ลงคะแนนคัดเลือกรู้สึกสนับสนุนผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมืองไม่ออกมาใช้สิทธิเลือกตั้งส่งผลให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมืองได้รับคะแนนเสียงไม่มากนัก อย่างไรก็ตาม อาจใช้วิธีการจัดให้มีการเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งอีกประเภทหนึ่ง โดยให้สมาชิกพรรคการเมืองลงคะแนนคัดเลือกรับเลือกตั้งและนำรายชื่อผู้ที่ได้รับการคัดเลือกไปประชุมหารือกับคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองเพื่อหาข้อสรุปร่วมกันว่าจะส่งผู้ใดเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้ง ทั้งนี้ การนำวิธีการจัดให้มีการเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งมาใช้กับประเทศไทยอาจทำให้ประชาชนมาลงคะแนนเสียงเลือกตั้งน้อยลง

ประธานกรรมการสอบถามว่า พรรคการเมืองในประเทศสหรัฐอเมริกาจะต้องดำเนินการจัดให้มีการเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งก่อนที่จะส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือไม่

นายเจริญ โทณะวณิก ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า การจัดให้มีการเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งของประเทศสหรัฐอเมริกามีความหลากหลาย แต่มีรัฐส่วนใหญ่ของประเทศสหรัฐอเมริกาก็จะไม่ใช้วิธีการดังกล่าว ทั้งนี้ เห็นว่าการนำวิธีการจัดให้มีการเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งมาใช้กับประเทศไทย อาจไม่จำเป็นต้องกำหนดให้พรรคการเมืองต้องดำเนินการในทุกจังหวัดเนื่องจากบางจังหวัดมีจำนวนประชากรไม่มากนัก

ประธานกรรมการสอบถามว่า หากเกิดกรณีที่มีบุคคลเพียงหนึ่งคนแจ้งความประสงค์เป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งใดแล้ว พรรคการเมืองต้องจัดให้มีการเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งด้วยหรือไม่

นายเจริญ โทณะวณิก ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า โดยทั่วไปหากมีบุคคลเพียงหนึ่งคนแจ้งความประสงค์ที่จะเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้ง พรรคการเมืองจะต้องดำเนินการให้สมาชิกพรรคการเมืองคัดค้านภายในระยะเวลาที่กำหนด แต่หากไม่มีสมาชิกพรรคการเมืองคนใดคัดค้าน พรรคการเมืองก็สามารถส่งบุคคลนั้นเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งได้

ประธานกรรมการกล่าวว่า ควรกำหนดในลักษณะว่าพรรคการเมืองที่ไม่มีสมาชิกพรรคการเมืองในเขตเลือกตั้งใดไม่ต้องดำเนินการจัดให้มีการเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้ง แต่หากมีสมาชิกพรรคการเมืองในเขตเลือกตั้งแล้ว พรรคการเมืองจะต้องจัดให้มีการเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้ง และหากใช้วิธีการนี้แล้วยังไม่สามารถหาผู้สมัครรับเลือกตั้งได้ พรรคการเมืองจะต้องดำเนินการให้คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองและคณะกรรมการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมืองประชุมร่วมกันเพื่อคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง โดยมติในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งจะต้องใช้คะแนนเสียงสามในสี่ของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองและคณะกรรมการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมืองทั้งหมด หากพรรคการเมืองไม่ดำเนินการตามกระบวนการนี้ หัวหน้าพรรคการเมืองและผู้บริหารพรรคการเมืองจะต้องได้รับโทษ

จากนั้น นายอุดม รัฐอมฤต โฆษกกรรมการ รายงานต่อที่ประชุมว่า คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้มีการประชุมพิจารณาร่างมาตรา ๖ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และเห็นด้วยกับการกำหนดให้ศาลใช้ระบบไต่สวนในการพิจารณาคดี อย่างไรก็ตามก็ไม่ต้องกำหนดกรอบในการพิจารณาคดีของศาลในลักษณะที่ศาลจะต้องดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีอย่างไร นอกจากนี้ ยังเห็นด้วยกับความในร่างมาตรา ๑๑ ที่กำหนดให้ผู้พิพากษาอาวุโสซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาศาลฎีกาเป็นองค์คณะผู้พิพากษาของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

ประธานกรรมการกล่าวว่า ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. .... กำหนดให้ศาลเป็นผู้ค้นหาความจริงโดยไม่ได้กำหนดบังคับว่าศาลจะต้องดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีอย่างไร

นายอุดม รัฐอมฤต โฆษกกรรมการ รายงานต่อที่ประชุมเพิ่มเติมว่า คณะกรรมการวิสามัญได้พิจารณาความในร่างมาตรา ๑๙ วรรคสอง ซึ่งกำหนดให้ศาลมีอำนาจสั่งให้คู่ความดำเนินการแก้ไขกระบวนการพิจารณาที่ไม่ถูกต้อง โดยมีความเห็นว่าอาจทำให้คู่ความมีค่าทวงต่อศาลได้ว่าศาลดำเนินกระบวนการพิจารณาไม่ถูกต้อง และยังได้พิจารณาถึงการใช้คำถำนำของศาลในการพิจารณาคดี โดยเห็นว่าไม่จำเป็นต้องกำหนดเรื่องการใช้คำถำนำของศาลไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ประธานกรรมการกล่าวว่า ร่างมาตรา ๑๙ เป็นการใช้อำนาจของศาลฎีกา จึงไม่มีศาลใดที่จะเข้ามาตรวจสอบกระบวนการพิจารณาคดีของศาลฎีกาได้อีก ส่วนการใช้คำถำนำในการพิจารณาคดีหากไม่กำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ จะทำให้ศาลไม่สามารถใช้คำถำนำในการพิจารณาคดีได้ และสอบถามว่า คณะกรรมการวิสามัญได้พิจารณาเกี่ยวกับการพิจารณาคดีลับหลังจำเลยหรือไม่

นายอุดม รัฐอมฤต โฆษกกรรมการ ชี้แจงว่า คณะกรรมการวิสามัญเห็นด้วยกับการกำหนดให้ศาลสามารถพิจารณาคดีลับหลังจำเลย แต่ยังมีข้อถกเถียงในประเด็นเรื่องการพิสูจน์ว่าเป็นการฟ้องคดีโดยไม่มีตัวจำเลยจริงหรือไม่ และควรกำหนดให้ศาลออกหมายจับจำเลยก่อนที่จะพิจารณาคดีลับหลังจำเลยหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า การฟ้องคดีโดยไม่มีตัวจำเลยจะต้องผ่านการตรวจสอบจากทั้งคณะกรรมการ ป.ป.ช. และองค์กรอัยการก่อน จึงจะฟ้องคดีต่อศาลได้ ดังนั้น จึงไม่จำเป็นต้องมีกระบวนการพิสูจน์ว่าเป็นการฟ้องคดีโดยไม่มีตัวจำเลยจริงหรือไม่

นายธนาวุฒิ สังกข์ทอง เลขานุการกรรมการ คนที่สอง กล่าวว่า การฟ้องคดีต่อศาลโดยไม่มีตัวจำเลยอาจเกิดจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งสำนวนให้กับพนักงานอัยการโดยไม่มีตัวผู้ถูกกล่าวหา จึงทำให้เป็นภาระกับพนักงานอัยการในการออกหมายจับผู้ถูกกล่าวหาตามคดี

ประธานกรรมการกล่าวว่า กรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งสำนวนให้กับพนักงานอัยการโดยไม่มีตัวผู้ถูกกล่าวหา เนื่องจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่มีสถานที่คุมขังเป็นของตนเอง จึงต้องส่งเรื่องให้พนักงานอัยการดำเนินการเพื่อให้ได้ตัวผู้ถูกกล่าวหาตามคดี

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องอื่น ๆ

ที่ประชุมมีมติให้นัดประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญครั้งต่อไปในวันอังคาร ที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๖๐ เวลา ๑๓.๓๐ นาฬิกา ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

เมื่อประชุมเป็นเวลาพอสมควรแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวขอบคุณผู้เข้าร่วมประชุมและกล่าวปิดการประชุม

เลิกประชุมเวลา ๑๖.๕๕ นาฬิกา

นายเฉลิมศักดิ์ ใจขำนิ
วิทยากรชำนาญการ
นางสาวอัจฉรา สนวนสมุทร
วิทยากรชำนาญการพิเศษ
นายสกันธ์ พรหมบุญตา
นิติกรชำนาญการ
ผู้จัดบันทึกการประชุม

นางสาวจินดารักษ์ แสงกาญจนวนิช
ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง
สำนักกรรมมาธิการ ๒
ผู้ตรวจทาน

เอกพล ยุทธนากรชัย/พิมพ์